

ESTAT DE LA CIUTAT. 2002

Document núm. 2/2002

Juliol 2002

Índex

- 1.- Situació econòmica
- 2.- Mercat immobiliari
- 3.- Educació i cultura
- 4.- Medi ambient i sostenibilitat
- 5.- Transport públic i circulació
- 6.- Seguretat i protecció
- 7.- Benestar i cohesió social

Indicadors del perfil de la ciutat. 1996-2001

1.- SITUACIÓ ECONÒMICA

PIB i Ocupació

Barcelona i el seu entorn metropolità constitueixen una realitat urbana dinàmica, amb perspectives de futur favorables. De fet la Regió Metropolitana de Barcelona, amb 4,4 milions d'habitants i més de dos milions de llocs de treball localitzats –el 70% del total de Catalunya- es situa en el sisè lloc entre les regions metropolitanes europees en relació al tamany de la seva població i de llocs de treball que s'hi localitzen, just darrera de Madrid.

El creixement mitjà anual del PIB entre 1998-2001 ha estat entorn del 3,5%, un punt per sobre del promig europeu, tot i l'alentiment econòmic que ha caracteritzat el darrer any.

Aquest creixement econòmic ha fet possible una forta creació d'ocupació així com la reducció de l'atur. L'increment de l'ocupació situa les taxes d'ocupació de la població resident en edat de treballar a nivell de la mitjana de la UE. La generació d'ocupació ha estat especialment important entre les dones de manera que la taxa d'ocupació femenina supera en 10 punts la mitjana espanyola. La disminució en paral·lel de la taxa d'atur registrat dels residents a la ciutat en un punt entre 1998-2001, situa l'atur en el 6,5%, tres dècimes per sota del de Catalunya i gairebé tres punts per sota del d'Espanya.

D'altra banda, els llocs de treball localitzats a la ciutat, mesurat en termes d'afiliats a la Seguretat Social, han augmentat en 83.200 persones des de desembre de 1998, és a dir, el 9,6%. Els sectors de la construcció i els serveis han estat els més dinàmics, amb uns increments de l'ocupació del 18,9% i 11,8% respectivament.

Aquesta dinàmica ha portat a que l'estructura productiva de la ciutat mostri una concentració creixent d'activitats terciàries, reforçant el paper de Barcelona com a servidor central de la RMB. Actualment, al sector terciari hi treballa més del 80% dels ocupats (67% a la província i 66% a Catalunya), dels quals el 21% corresponen al comerç i la part majoritària (i la més dinàmica) a la resta de serveis (79%).

Indicadors del mercat de treball

	1998	2001	var. 1998-2001
Taxa d'ocupació específica EPA (% pob. ocupada s/ pob.16-64 anys)	57,7	62,5	4,8 punts
homes	70,7	73,2	2,5 punts
dones	46,1	53,3	7,2 punts
Taxa d'atur registrat INEM (% s/pob. activa)	7,5	6,5	1 punt
Afiliats a la SS (r.general+autònoms)	862.857	946.119	9,6 %
Agricultura	402	1.303	224,1%
Indústria	138.757	133.266	-4,0 %
Construcció	45.038	53.545	18,9 %
Serveis	677.898	757.721	11,8 %

Ciutat del coneixement

La caracterització de Barcelona com a ciutat del coneixement es reflecteix en el conjunt de “l'estat de la ciutat”, des de l'estat de la recerca al de la cultura, el del medi ambient, etc. En aquest apartat ens centrem en alguns indicadors econòmics de la ciutat del coneixement.

Durant la darrera dècada Barcelona ha experimentat un canvi de base econòmica, amb un creixement continu de llocs de treball en els sectors d'alt valor afegit lligats a l'economia del coneixement, de manera que en l'actualitat el 45% dels llocs de treball de la ciutat són de tecnologia i coneixement alt¹. A més, Barcelona concentra el 59% d'aquests llocs de treball de la RMB i el 47% dels de Catalunya.

L'evolució de les llicències d'activitats de l'IAE són un altre font que confirma el dinamisme dels serveis avançats lligats a la nova economia, sent els serveis a les empreses, l'ensenyament i la sanitat els sectors amb major creixement.

El projecte més emblemàtic que s'està desenvolupant a la ciutat en relació a la nova economia és el projecte 22@ del Poblenou, un dels més importants a nivell europeu en aquest camp i que suposa una amplíssima oferta pels nous negocis en ple centre de la ciutat. En un any i mig des de l'aprovació de la modificació del Pla General Metropolità, un 30% del sostre està ja en fase d'execució amb situació d'excés de demanda i contractes en ferm d'empreses com T-systems, Retevisión o Sonoblock.

Finalment, un indicador pel costat de la demanda és el grau de penetració de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC), que ha estat també creixent. Al desembre del 2001 el 58,2% de les llars de Barcelona disposava d'ordinador i el 38,3% estaven connectades a Internet (27% a Catalunya i 23% a Espanya), front l'11% al 1998.

Posició internacional

Durant aquests anys Barcelona ha consolidat la seva posició com a focus d'atracció de visitants, tant per raons d'oci com de negoci, superant força bé el cop dels atemptats del 11 de setembre als EEUU. El nombre de pernoctacions va arribar gairebé als 8 milions a finals del 2001, amb un increment del 7,7% en el període 1998-2001. Aquest nombre de pernoctacions situen, dins del contexte europeu, a Barcelona com la setena ciutat en termes de pernoctacions, la primera no capital d'Estat.

La vocació internacional de Barcelona es reflecteix també a l'hora d'atreure congressos i convencions, ja que és la desena ciutat europea quant a organització d'aquests esdeveniments i la catorzena en el rànking mundial. Segons l'Associació de Congressos i Convencions Internacionals (ICCA), Barcelona lidera el grup de ciutats amb més reunions programades pels propers anys.

Important ha estat també el tràfic per l'aeroport, pel que han passat més de 20 milions de passatgers al llarg del 2001, un 28% més que al 1998, destacant l'augment del tràfic internacional (41%). La construcció de la tercera pista i el conjunt d'actuacions

---

¹ Classificació dels llocs de treball d'acord a la metodologia establerta per l'OCDE, realitzada pel professor de la UAB Joan Trullén -comissionat per a la ciutat del coneixement- i el seu equip (mimeo).

programades ampliaran considerablement la capacitat de l'aeroport i faran possible desenvolupar el seu important potencial de creixement.

Igualment, la gran ampliació que està en marxa al port permetrà que segueixi el ritme de creixement de l'activitat portuària, que ha estat important els darrers anys, amb un augment del nombre de contenidors del 29% i de les mercaderies del 27% des de 1998. D'altra banda, el port s'ha convertit en una de les principals destinacions turístiques de la Mediterrània, doncs més del 60% dels vaixells que escalen a Barcelona, comencen o acaben el creuer.

El potencial de la ciutat es reconegut internacionalment, quedant recollit en la valoració positiva que fan els principals analistes. Segons Cambridge Econometrics², Barcelona està entre les sis àrees europees amb més potencial de creixement econòmic fins el 2005. D'acord a l'enquesta que la consultora Healy & Baker realitza entre directius de grans empreses europees, Barcelona és la sisena ciutat europea preferida pels negocis i la setèima per la localització dels e-business, a més de gaudir de la primera posició pel que fa a la qualitat de vida.

L'alta qualitat de vida i les perspectives de creixement favorables es combinen a Barcelona amb un cost de la vida ajustat, uns preus dels serveis bàsics per ús industrial molt competitius i uns nivells salarials moderats, que fan que sigui una de les ciutats més accessibles d'Europa, d'acord a les enquestes de William Mercer i la Unió de Bancs Suïssos.

Indicadors qualitatius d'analistes internacionals: Posició de BCN dins del rànkig de ciutats europees.

RECEPCIÓ INVERSIÓ ESTRANGERA (A)	CIUTATS PELS NEGOCIS (B)	CIUTATS PELS E-BUSINESS (C)	CREIXEMENT DEL VAB (2001-2005) (D)	QUALITAT DE VIDA PELS TREBALLADORS (E)	COST DE LA VIDA (F)
3	6	7	6	1	26

Fonts: (A) Ernst & Young, (B) Healy & Baker, (C) Healy & Baker, (D) Cambridge Econometrics (E) Healy & Baker, (F) William M. Mercer. Per un major detall veure "Observatori de Barcelona. Informe 2002." Fundació Barcelona Promoció i Barcelona Activa. Abril 2002.

---

² *European Regional Prospects. Analysis and Forecasts to 2005.* ERECO (2001).

2.- MERCAT IMMOBILIARI

El ritme de creixement de l'obra nova residencial s'ha reduït al llarg dels dos darrers anys en relació al fort dinamisme mostrat els anys 1998 i 1999, tant a la ciutat com al conjunt de la RMB, Catalunya i Espanya, si bé el sector de la construcció segueix actuant com a impulsor de l'activitat econòmica, gràcies a l'augment de l'obra civil –a Barcelona lligada fonamentalment a les infraestructures del Forum- i la edificació no residencial –oficines, equipaments i hotels-.

Amb tot, la mitjana anual dels habitatges iniciats del període 1999-2001 a la ciutat es situa en 5.265 unitats, un volum de nova oferta elevat, i similar a la del trienni anterior, que sens dubte té a veure amb l'important etapa de renovació urbana que es ve impulsant especialment a zones com el Front Marítim, Poblenou i Sant Andreu. I pel que fa a l'edificació no residencial, el sostre per activitat econòmica al llarg del trienni 1999-2001 ha superat els 1,2 milions de m², amb un augment del 42,7% respecte el trienni anterior.

Respecte als preus de venda dels habitatges, entre 1998 i 2001 els de nova planta³ han augmentat a un ritme del 12,6% anual en termes reals, i els de la segona mà⁴ lleugerament per sobre, a un ritme del 13,3% anual, assolint nivells absoluts molt propers als nous, el que reflexa la interrelació existent entre ambdós mercats, i el fet que en moltes zones de la ciutat on l'oferta nova és escassa funcionen com un sol mercat, a l'igual que passa en d'altres centres urbans molt consolidats.

Els augments de preus del darrer trienni 1998-2001 han estat impulsats per una forta pressió de la demanda, tant en el segment nou com en el de la segona mà. Juntament amb l'increment de la capacitat adquisitiva per l'augment de la renda familiar i la rebaixa dels tipus d'interès fins a nivells mínims, han influït també l'efecte 'euro' i l'atractiu dels actius immobiliaris com a producte d'inversió.

Els increments de preus registrats a Barcelona al llarg d'aquests darrers tres anys s'emmarquen dins del cicle expansiu del mercat immobiliari a Espanya, i són similars als registrats a la RMB, Catalunya, Madrid i d'altres grans municipis espanyols. Totes les previsions apunten actualment cap a l'alentiment dels ritmes de creixement dels preus dels habitatges, tant a curt com a mig termini, pels nivells assolits i l'afebliment de la demanda derivat del refredament de l'activitat econòmica.

Pel que fa als preus del mercat de lloguer, després d'uns anys de certa atonia, en el conjunt del període 1998-2001 han crescut a una taxa anual del 9,6% en termes reals, si bé es situen encara per sota dels nivells de 1992-1993. La revalorització dels lloguers obeeix a la pressió de la demanda sobre aquest segment del mercat immobiliari, que presenta un atractiu creixent tant per la població que no pot accedir a un habitatge en propietat, com per l'augment de la mobilitat laboral i l'arribada de població immigrant.

En una conjuntura de boom immobiliari com la viscuda aquest darrer trienni, el Pla de l'Habitatge 1998-2001 de l'Estat ha resultat poc adequat i d'escassa efectivitat, especialment a la ciutat de Barcelona i a l'àmbit metropolità. El nou 'Plan de la Vivienda 2002-2005' no millora substancialment respecte l'anterior, ja que el nombre

---

³ Dades de Tecnigrama

⁴ Dades del Departament d'Estudis Fiscals de l'Ajuntament de Barcelona

d'actuacions previstes -tant les destinades al règim de compra com especialment les de lloguer- són molt baixes en relació a les necessitats, i en el cas del règim de compra, els preus màxims de venda es situen encara molt per sota del preu de mercat, el que desincentiva als promotors. Des de l'Ajuntament de Barcelona es reclama un major esforç econòmic de les administracions central i autonòmica en habitatge social, així com la implementació de mesures fiscals per incentivar una major oferta d'aquest tipus d'habitatge, en especial els de lloguer.

Per pal·liar la manca d'oferta d'habitatge protegit a la ciutat, i per facilitar la primera emancipació dels joves i l'autonomia de la gent gran, l'Ajuntament de Barcelona, a través del Patronat Municipal de l'Habitatge i d'altres agents públics i privats, impulsa un programa de 7.108 habitatges protegits en el període 2000-2003, un 40% dels quals serà en règim de lloguer. El programa contempla la construcció de 1.517 habitatges per joves, i 576 apartaments tutelats per a gent gran, tots en règim de lloguer, així com 2.323 habitatges per afectats urbanístics i remodelacions de barris, i 2.692 habitatges protegits de nova construcció, gràcies a la reserva sistemàtica promoguda per l'Ajuntament en els nous planejaments, que oscil·la a l'entorn del 25% del total del sostre previst. Addicionalment, els estudiants també es veuran afavorits amb la implantació, abans del 2003, de 1.678 noves places en residències universitàries dotades de tots els serveis, 833 de les quals ja estan en funcionament.

Finalment, pel que fa a la rehabilitació, aquest ha estat en els darrers anys un mercat molt dinàmic a la ciutat, gràcies a l'impuls municipal que s'ha donat a través de l'Institut del Paisatge Urbà i de les Oficines de Rehabilitació de Ciutat Vella, Poble Sec, Eixample i Gràcia, a les que cal afegir la del Turó de la Peira, ja en marxa. La inversió municipal en rehabilitació, que ha tingut un gran efecte multiplicador al mobilitzar la inversió privada, cal seguir-la potenciant i estenent a la resta de barris de la ciutat.

3.- EDUCACIÓ I CULTURA

Formació i recerca

El nivell de formació és un dels factors destacables de la ciutat, especialment entre la població jove. Barcelona és un centre universitari important, amb una oferta docent de qualitat de les universitats públiques i privades i amb una alta productivitat en la recerca.

El nombre d'alumnes universitaris de primer i segon cicle se situa entorn als 180.000, incloent els de la Universitat Autònoma, representant el 80% dels estudiants universitaris de Catalunya. La introducció de les noves tecnologies en el camp educatiu ha contribuït a l'increment d'alumnes universitaris, malgrat que l'efecte demogràfic comença a arribar a la universitat. Així, els alumnes adscrits a la Universitat Oberta de Catalunya, s'han gairebé duplicat en dos anys, superant els 10.000.

Tanmateix, el tret més significatiu dels darrers anys és el fort augment de la formació continua, el que demostra la creixent necessitat d'adquirir coneixements especialitzats. La importància que té la formació continua ha portat a un augment de l'oferta dels cursos i de les institucions que n'ofereixen. Les universitats han creat les seves pròpies fundacions de recerca, que s'afegeixen a les escoles de negocis com ESADE, IESE i la Universitat de Chicago. El nombre d'alumnes en programes de tercer cicle, màsters i

postgraus de les universitats públiques i les escoles de negoci supera els 49.000 alumnes.

La ciutat és un centre d'atracció per alumnes estrangers amb 6.500 estudiants d'altres països, el 94% del total d'estudiants estrangers a Catalunya. Més de la meitat d'aquests estudiants procedeixen de països no europeus, reflectint l'atractiu de la ciutat a nivell internacional. L'obertura internacional també es produeix en sentit contrari doncs 2.600 estudiants de Barcelona cursen estudis en altres universitats europees, amb un increment del 17% els últims dos anys.

Pel que fa a la recerca, malgrat que els nivells de despesa en R+D són baixos en relació a d'altres països europeus, la productivitat de la inversió en R+D a Catalunya supera la de països com França i Irlanda i es troba en nivells molt propers als del Regne Unit, Suècia i Itàlia. D'altra banda, Barcelona ocupa el lloc 12 del ranking de ciutats europees amb més producció científica, entre Amsterdam i Estocolm⁵.

Cultura i oci:

Barcelona és una ciutat amb una important oferta d'equipaments i serveis culturals així com amb un destacat potencial de creació de continguts. El consum cultural de la ciutat va en augment, amb un nombre creixent de visitants a museus, d'espectadors a teatres i cinemes i un increment d'exposicions.

La xarxa de 50 museus de la ciutat rep 7 milions de visitants anuals, un nivell semblant al d'una ciutat com Berlín. Des de 1998, el nombre d'espectadors als teatres de la ciutat ha augmentat un 8%, amb més de dos milions d'espectadors, que configuren un públic consolidat de teatre. La inauguració de la nova seu de l'Institut del Teatre, un dels centres més moderns d'Europa i l'arregament del Palau de l'Agricultura on s'ha instal·lat el nou Teatre Lliure, són importants contribucions a l'increment de la producció teatral de la ciutat. Més imporant encara ha estat l'increment d'espectadors de cinema, un 18% els darres tres anys, amb una oferta també creixent de sales i pel·lícules exhibides.

Pel que fa a la creació de contingus culturals, la producció audiovisual gaudeix d'una renovada vitalitat després d'uns anys de retrocés front Madrid. Els telefilms i el cinema d'animació són dos sectors en alça i algunes produccions pròpies han aconseguit el reconeixement internacional. Igualment destacable és la consolidació de l'oficina de Barcelona Plató, especialment en relació a curtmetratges i videoclip musicals

L'any 2001 el nombre de biblioteques públiques de Barcelona ha pujat fins 25, amb un increment de 5 des de 1998, dins del marc de desenvolupament del Pla de Biblioteques de Barcelona 1998-2010. Igualment, s'ha ampliat un 25% l'horari setmana i el nombre d'usuaris és creixent així com la connexió a Internet realitzada des d'aquests equipaments públics.

Un altra de les activitats lligades a l'oci és la pràctica de l'esport, cada vegada més generalitzada com ho demostra l'increment del 27% del nombre d'abonats a les instal·lacions esportives municipals.

---

⁵ Rànkling de ciutats amb més articles publicats en revistes científiques segons el Science Citation Expanded (SCI), elaborat pel Centre de Política del Sòl i Valoracions de la UPC.

4.- MEDI AMBIENT I SOSTENIBILITAT

Les zones verdes i naturals i les platges de la ciutat són espais comuns d'esbarjo i desenvolupament d'activitats de lleure, a més de complir una important funció de caràcter ambiental.

La creació de verd urbà ha incrementat un 6% des de 1998, de manera que s'ha arribat als 6,6 metres quadrats de verd urbà per habitant. El patrimoni verd a la ciutat s'ha vist també augmentat en 3.000 arbres i més de 700 jardineres.

El projecte de la muntanya de Montjuïc és un dels grans projectes mediambientals i que suposarà recuperar més de 8.000 metres quadrats de zona verda per la ciutat, alliberant la muntanya dels edificis obsolets.

Les set platges de Barcelona mantenen un nivell òptim pel que fa a la qualitat biològica de l'aigua i la majoria gaudeixen de la bandera blava que otorga la UE.

La introducció dels nous Serveis de Neteja i Recollida Selectiva suposa un nou concepte de servei públic, amb l'adaptació dels serveis a les diferents necessitats de cada barri, una recollida específica per comerços i la participació d'institucions ciutadanes, associacions comercials i de veïns. En un any de funcionament del nou sistema, s'ha accelerat la recollida selectiva, que arriba ja al 16.5% del total de residus urbans.

Els índexs de contaminació atmosfèrica es mantenen per sota dels límits establerts i continuen baixant, mentre que amb l'aprovació del programa marc l'Ajuntament actua en diverses línies per tal de reduir el soroll.

Amb la creació al 1998 del Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat s'inicià l'elaboració de l'Agenda 21 local, posant-se en marxa grups de treball sobre diverses temàtiques claus per la sostenibilitat. En base a aquests treballs i les nombroses aportacions dels ciutadans, s'ha elaborat l'esborrany de l'Agenda 21 de Barcelona i en breu es signarà el Compromís Ciutadà per a la Sostenibilitat.

5.- TRANSPORT PÚBLIC I CIRCULACIÓ

La gradual implantació dels sistema tarifari integrat dins de la RMB al llarg del 2001 està tenint un important efecte sobre el nombre d'usuaris del transport públic, efecte que pot ser més intens al 2002 ja que la integració total de la xarxa de Rodalies-Renfe no ha tingut lloc fins el gener d'enguany.

El nombre de viatgers de metro i autobús ha incrementat el 6% entre el 2000 i el 2001 i els de Renfe un 8,8% mentre que l'ús del vehicle privat ha augmentat l'1%. El transport públic és el mode principal pel que fa als desplaçaments interns de la ciutat mentre que en els desplaçaments amb l'exterior continua predominant la utilització del vehicle privat (64%), amb una tendència creixent dels vehicles comercials i de motos i una estabilització de l'ús del cotxe.

De fet, el parc de turismes ha baixat lleugerament des de 1998 mentre que el de vehicles comercials continua creixent (14%) i també el de motos i ciclomotors (7%). Barcelona

és una de les ciutats amb més parc de motos, unes 240.000, sent els motoristes les principals víctimes dels accidents de la ciutat.

Durant aquests anys l'oferta de transport públic ha continuat pujant, tant pel que fa al metro, amb l'ampliació de l'horari fins la mitjanit els dies feiners com l'autobús, destacant la creació de 7 noves línies de bus de barri, noves línies de bus nocturn i ampliació de línies de nit-bus metropolitanes.

Igualment important ha estat l'extensió de les xarxes de carril bus i de carril bici. La primera ha incrementat un 37% entre 1998-2001, de manera que Barcelona és la segona ciutat europea, després de París, amb més espai reservat als autobusos. La xarxa de carril bici és de 116 km, després de la creació de 23 km nous entre aquests tres anys.

6.- SEGURETAT I PROTECCIÓ

L'increment de la criminalitat és un fet generalitzat al conjunt de l'Estat, especialment a les grans ciutats. Tanmateix, la taxa de criminalitat de Barcelona és inferior a la de la resta de grans ciutats espanyoles i amb un menor creixement de la delinqüència que a la resta de ciutats, segons el Ministeri de l'Interior.

Malgrat tot, el nombre de denúncies recollides per la Policia Nacional va créixer un 2,6% entre 1998-2001, la majoria relacionades amb robatoris amb intimidació, substracció de vehicles i els furt, els delictes que generen més alarma social. L'augment de la delinqüència queda reflectit també en l'increment de l'índex de victimització de l'enquesta de victimització, entre 1999-2000, tot i que torna a disminuir al 2001.

Aquesta situació fa palès la necessitat d'una dotació de cossos policials adients a l'àrea metropolitana. El desplegament dels mossos d'esquadra a la província de Barcelona i el replegament de les forces de seguretat de l'Estat ha originat un dèficit policial, sobre tot a la ciutat. Com a conseqüència la dotació de policies per cada 1000 habitants a Barcelona és molt inferior a la mitjana de Catalunya i la de les províncies on ja s'han desplegat els mossos d'esquadra. La pressió municipal davant d'aquest fet ha impulsat mesures correctores de la situació que suposaran l'avançament del desplegament dels mossos a la ciutat i l'increment de la plantilla policial a la ciutat.

Tanmateix, la lluita contra la delinqüència no passa només per incrementar les dotacions policials sinó també pel desenvolupament dels mecanismes legals que persegueixin la multirreincidència, un dels principals problemes de la delinqüència a la ciutat.

D'altra banda, el funcionament de la justícia es veurà afavorit per la creació de la ciutat judicial de Barcelona i l'Hospitalet, un dels complexos judicials més grans del món. La nova ciutat judicial agruparà els òrgans judicials dispersos per tota la ciutat i disposarà de serveis auxiliars, amb una estimació de 3.500 treballadors. Aquest gran projecte suposarà una superfície construïda de 315.000 m², triplicant la superfície que actualment ocupen tots els edificis judicials actuals.

7.- BENESTAR I COHESIÓ SOCIAL

Barcelona és una ciutat participativa i receptiva pel que fa a iniciatives de millora de les condicions de vida dels col·lectius més necessitats, fet que contribueix a l'alt grau de cohesió social de que gaudeix la ciutat, un dels valors més apreciats.

El desenvolupament del potencial econòmic ha estat acompanyat d'un procés d'igualació tant pel que fa a grups socials com al gènere, que s'ha traduït en una homogeneïtzació dels nivells de capacitat econòmica entre els diferents barris de la ciutat, així com dels nivells d'instrucció de la població i de les seves taxes d'ocupació i atur.

A aquest resultat ha contribuït l'actuació de reequilibri resultat de la inversió als barris i del desenvolupament de les polítiques socials i educatives, que juguen un paper clau en la prevenció de la marginació i la promoció de les persones i les famílies que necessiten ajut i protecció social. En aquest camp la xarxa de serveis socials municipals donen resposta a unes necessitats creixents d'atenció a la gent gran, als infants, els joves i les persones immigrades, entre altres.

En relació a la gent gran, el nombre de llars que han rebut ajut domiliciari ha superat les 4.000 a l'any 2001, amb un increment del 35% des de 1998. D'altra banda, la creació de noves places residencials esdevé essencial, doncs el nombre de places cobreix el 2,9% de la població més gran de 65 anys.

El dèficit és especialment important pel que fa a residències públiques. Barcelona concentra només el 10% de les places residencials públiques de Catalunya, un percentatge molt inferior al pes de la població major de 65 anys de Barcelona sobre el Catalunya (31%). Tanmateix, està previst un increment de 945 places residencials públiques, 578 apartaments tutelars i 308 places en centres de dia fins l'any 2004.

Els Serveis Socials municipals, a través del servei d'atenció d'immigrants estrangers i refugiats, han augmentat el nombre d'usuaris un 114% entre 1998 i el 2001, reflectint l'intens ritme de creixement de la població estrangera, que al final del 2001 representava el 7,6% de la població empadronada de la ciutat front el 2,7% al 1998.

La integració de la nova onada migratòria és un dels principals reptes que té plantejat la ciutat. La demanda de serveis socials per part dels nous col·lectius, sovint de nivell de renda baix, s'ha de fer compatible amb la de la resta de ciutadans per tal de garantir la convivència pacífica entre les cultures. Davant d'aquesta situació cal que totes les administracions col·laborem en el disseny de les polítiques adients i es dediquin els recursos per la integració de la nova població, ja que l'administració local està fent front a la majoria d'aquestes necessitats, sense tenir ni competències ni sobre tot recursos necessaris.

Finalment, un altra de les prioritats socials és reduir el dèficit de places d'escoles bressol de la ciutat, especialment en el camp de l'oferta pública, que representa només el 23% (36% a Catalunya). L'acord entre l'Ajuntament i la Generalitat per la creació de 1.000 noves places els propers dos anys contribuiran a incrementar l'oferta d'aquests equipaments, que en l'actualitat cobreix sols el 7% de la població menor de 3 anys.